

Załącznik Nr ....do protokołu
Nr ...../...../..... Sesji Rady Miejskiej
Trzemeszna z dnia.....2015 r.

- Projekt-

Uchwała Nr .../.../2015
Rady Miejskiej Trzemeszna
z dnia .....2015 r.

**w sprawie przyjęcia programu zdrowotnego „ Program profilaktyki zakażeń wirusem
brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2016-2018 w Gminie Trzemeszno”**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 5, art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym t.j. (Dz. U. z 2015 poz. 1515, ze zm.) oraz art. 7 ust.1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 poz. 581 j.t.)

Rada Miejska Trzemeszna uchwala, co następuje:

§1.

Przyjmuje się „Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2016-2018 w Gminie Trzemeszno” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzemeszna.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Justyna Gałęcka
Adwokat

Uzasadnienie
do uchwały Nr.../.../2015
Rady Miejskiej Trzemeszna
z dnia.....2015 r.

w sprawie „Programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)
na lata 2016-2018 w Gminie Trzemeszno”

Do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności opracowanie i realizacja oraz ocena efektów programów polityki zdrowotnej, wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy. Powyższe obowiązki wynikają zarówno z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, jak i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, która stanowi, że zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie ochrony zdrowia należy do zadań własnych gminy.

Głównym celem „Programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2016-2018 w Gminie Trzemeszno” jest zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy, sromu, pochwy, odbytu i brodawek narządów płciowych poprzez przeprowadzenie edukacji zdrowotnej wśród dziewcząt i chłopców oraz szczepień ochronnych przeciwko wirusowi HPV w określonej populacji dziewcząt uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Gminy Trzemeszno oraz ukształtowanie właściwych nawyków higienicznych u dziewcząt i chłopców.

Za realizacją programu szczepień przemawiają takie aspekty jak: docelowe zmniejszenie zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu nowotworów złośliwych, wcześniejsze objęcie szczepieniami dziewcząt w wieku 12 lat uczęszczających do szkół podstawowych na terenie Gminy Trzemeszno, brak powszechnej dostępności do szczepionek przeciwko zakażeniom HPV, zwiększenie wśród kobiet wiedzy stosowania profilaktyki wtórnej poprzez badania cytologiczne oraz niewystarczający poziom wiedzy wśród dziewcząt i chłopców odnośnie zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV.

W związku z wejściem w życie w dniu 31 sierpnia 2009 r. ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, która nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek przekazywania programów zdrowotnych do zaopiniowania Agencji Oceny Technologii Medycznych, w dniu 14 sierpnia 2015 roku projekt programu został przekazany do zaopiniowania w/w Agencji. Prezes Agencji Oceny Technologii Medycznych w dniu 15 października 2015 roku wydał pozytywną opinię o projekcie „Programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2016-2018 w Gminie Trzemeszno.”

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Projekt uchwały przygotowała:
Justyna Nowińska
Inspektor ds. organizacyjnych

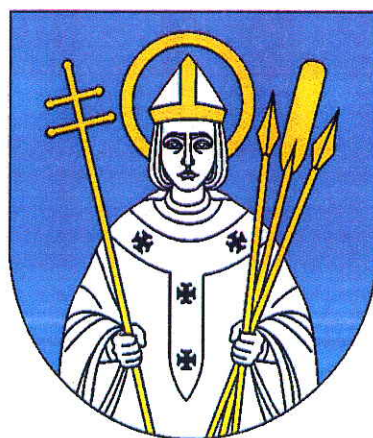
z up. BURMISTRZA

Dariusz Janowski
Zastępca Burmistrza

**PROGRAM PROFILAKTYKI ZAKAŻEN WIRUSEM
BRODAWCZAKA LUDZKIEGO (HPV)
NA LATA 2016-2018 W GMINIE TRZEMESZNO**

OKRES REALIZACJI:

styczeń 2016 – listopad 2018

Realizator programu:

**Urząd Miejski Trzemeszna, ul. Generała Henryka Dąbrowskiego 2,
62-240 Trzemeszno**

1. WSTĘP

Zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia jest jednym z ważniejszych zadań gminy wynikających z art. 7 ust. 1 pkt ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.). Do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów polityki zdrowotnej, wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy, co wynika z art. 7 ust. 1 i art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581 j. t.).

Zapobieganie chorobom cywilizacyjnym możliwe jest poprzez stosowanie odpowiedniej profilaktyki, a także poprzez podejmowanie wszelkich działań i środków zmierzających do wykrycia we wczesnych stadiach nowotworów, dających szansę na szybkie wyleczenie. Warunkiem poprawy i utrzymania zdrowia społeczeństwa jest tworzenie i realizacja odpowiedniej polityki zdrowotnej.

2. OPIS PROBLEMU ZDROWOTNEGO

Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV Human Papillomavirus) stanowi duży problem kliniczny i epidemiologiczny na całym świecie. Według danych szacunkowych podanych przez MSD Polska Sp. z o. o. ok. 80% kobiet do 50 roku życia ulega zakażeniu tym wirusem przez kontakt płciowy. Wyróżnia się ponad 100 typów wirusów HPV, które po dostaniu się do organizmu w większości przypadków nie wywołują objawów chorobowych dzięki naturalnej odporności immunologicznej. Zakażenie wirusem HPV 16, 18, 31 i 45 jednakże może być przyczyną raka szyjki macicy lub innych nowotworów narządów moczowo-płciowych. Typy wirusa 16 i 18 mogą być przyczyną aż 70% przypadków raka szyjki macicy, typy 6 i 11 są odpowiedzialne za występowanie brodawek narządów płciowych. Infekcje wirusami HPV są odpowiedzialne również za część nowotworów pochwy i sromu.

Rak szyjki macicy jest drugim, co do częstości występowania nowotworem złośliwym, dotykającym kobiety i drugą, co do częstości przyczyną ich zgonów z powodu chorób nowotworowych. Co roku na świecie odnotowuje się około 500 tysięcy nowych zachorowań a 300 tys. kobiet umiera z tego powodu. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) w 2009 r. oficjalnie uznała raka szyjki macicy i inne choroby wywołane przez wirus brodawczaka ludzkiego za problem zdrowia publicznego o zasięgu globalnym. Z danych Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy w Poznaniu z raportu

przedstawionego na dzień 1.05.2015 wynika, że objęto programem profilaktyki raka szyjki macicy 21,76% populacji w całym kraju. Natomiast w województwie wielkopolskim 16,06% populacji.

Niekorzystne wyniki epidemiologiczne i statystyczne oraz niska zgłaszalność na badania cytologiczne wymagają zintensyfikowania działań edukacyjnych i wprowadzenia profilaktyki pierwotnej. Ta ostatnia realizowana jest przez szczepienia ochronne przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV), które uwzględnia rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 września 2010 r. w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych oraz sposobu finansowania i dokumentowania zalecanych szczepień ochronnych wymaganych międzynarodowymi przepisami zdrowotnymi (Dz. U. Nr 180, poz.1215). Ograniczona liczba zakażeń wirusem brodawczaka to efekt zastosowania szczepionki w ostatnich latach.

Niemal 100% skuteczność szczepień przeciw wirusowi HPV u osób, które nie zetknęły się jeszcze z wirusem. Polskie Towarzystwo Ginekologiczne oraz Polskie Towarzystwo Profilaktyki Zakażeń HPV zalecają szczepienie dziewcząt już od 11 roku życia. Z szacunków Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego wynika, że szczepienie nastolatek i młodych kobiet przyczyni się do zmniejszenia o 76-96% liczby zachorowań na raka szyjki macicy w ciągu 15-20 lat od rozpoczęcia szczepień.

Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego może być jawne kliniczne lub przybierać formę subkliniczną albo utajoną. W każdym przypadku zakażenie może ulegać progresji, samoistnej regresji lub stać się procesem przewlekłym. Najczęściej zakażenie wirusem HPV ulega samowyleczeniu. U kobiet do 25 roku życia większość infekcji ulega regresji w ciągu 12-18 miesięcy od zakażenia. Utrzymywanie się zakażenia powyżej 24 miesięcy jest związane z wirusami wysokoonkogennymi. Liczba nowych zakażeń maleje wraz z wiekiem, ale jednocześnie wzrasta wtedy ryzyko przejścia zakażenia w formę przetrwałą.

Nie istnieje obecnie sposób radykalnego leczenia zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego, dlatego tak ważna jest profilaktyka zakażeń, mogących prowadzić do raka narządów płciowych. Według Światowej Organizacji Zdrowia wyróżnia się następujące rodzaje działań profilaktycznych:

- profilaktyka pierwotna, czyli informowanie o czynnikach ryzyka zachorowania oraz szczepienie przeciw onkogennym typom wirusa HPV,
- profilaktyka wtórna, czyli wykrywanie stanów przednowotworowych i wczesnych postaci raka,
- profilaktyka trzeciorzędowa, czyli prawidłowa diagnostyka i leczenie raka.

W przypadku gminy Trzemeszno liczącej 14 084 mieszkańców, populacją przewidzianą do objęcia programem w 2016 roku są dziewczęta urodzone w 2004 roku i mieszkające na terenie gminy (83 dziewcząt).

Program będzie kontynuowany w latach 2016-2018, obejmując dziewczynki urodzone w 2004 r., 2005 r., i 2006 r. Szczepienia ochronne będą poprzedzone akcją edukacyjną skierowaną do młodzieży i jej rodziców. Kampania informacyjno - edukacyjna w zakresie zakażeń wirusem HPV będzie prowadzona przez specjalistów w dziedzinie medycyny i będzie obejmować zarówno dziewczęta, jak i chłopców z tych samych roczników. Ścisłe współdziałanie z dyrekcją szkół podstawowych funkcjonujących na terenie Gminy Trzemeszno. Program będzie obejmował uczniów szóstych klas podstawowych. Na początku zostanie przeprowadzona akcja edukacyjna na terenie szkół oraz realizacja formalnej strony programu w zakresie sporządzenia wykazów dziewcząt, skompletowania deklaracji zgody rodziców, informowania o terminach szczepień itp. Tym sposobem możliwy będzie bieżący monitoring realizacji programu. Przed wszystkim program zmierza do objęcia szczepieniami 100% populacji dziewcząt mieszkających na terenie Gminy Trzemeszno. Ogólna koncepcja ukierunkowana jest na profilaktykę przeciwdziałania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy, raka sromu, raka pochwy, odbytnicy i brodawkom płciowym.

Za wdrożeniem programu profilaktycznego przemawiają następujące aspekty:

- docelowe zmniejszenie zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu nowotworów złośliwych (priorytet określony w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych – Dz. U. Nr 137, poz.1126),
- systematyczne obejmowanie profilaktyką pierwotną stałej populacji mieszkańców gminy (dziewczęta w 12 roku życia),
- brak powszechnej dostępności do szczepionek przeciw wirusowi HPV z powodu niefinansowania ich ze środków publicznych,
- zwiększenie wiedzy i świadomości na temat zagrożenia chorobami nowotworowymi oraz przekonanie kobiet do stosowania profilaktyki wtórnej w postaci badań cytologicznych.

3. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest zmniejszenie zachorowań na raka szyjki macicy, pochwy, sromu, odbytnicy i brodawki narządów płciowych związanych z zakażeniem wirusem HPV.

Cele szczegółowe programu są następujące:

- zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie zapobiegania chorobom nowotworowym i zakażeniom wywołanym przez wirusa brodawczaka ludzkiego,

- upowszechnianie nawyku systematycznego wykonywania badań profilaktycznych w kierunku wczesnego wykrywania chorób nowotworowych,
- prowadzenie systematycznych szczepień kolejnych roczników dziewcząt w wieku 12 lat.

Oczekiwane efekty programu są zbieżne z celami wymienionymi wyżej. Rzeczywisty wpływ programu na zmniejszenie zapadalności na choroby nowotworowe i wynikającej z nich śmiertelności znany będzie dopiero po długim czasie od zastosowania szczepionek przeciw wirusowi HPV (około 15-20 lat). Badania potwierdzają efektywność medyczną szczepionek, prowadzone są na bieżąco w skali światowej. Mierniki efektywności będą również do oszacowania w określonym powyżej czasie.

4. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami programu są wszystkie dziewczęta mieszkające na terenie gminy Trzemeszno i urodzone w latach 2004-2006, łącznie około 232 dziewcząt. Programem edukacyjnym zostaną objęci również chłopcy urodzeni w latach 2004-2006.

Listy dziewcząt zakwalifikowanych do szczepienia zostaną sporządzone na podstawie podpisanych deklaracji przez rodziców lub opiekunów. Kwalifikacja zostanie przeprowadzona na zasadzie pełnej dobrowolności. Zgodnie z danymi uzyskanymi z ewidencji ludności na dzień 3 lipca 2015 r. planowane jest zaszczepienie następującej liczby dziewcząt mieszkających w gminie Trzemeszno:

2016 r. - 83 dziewcząt urodzonych w 2004 r.,

2017 r. - 77 dziewcząt urodzonych w 2005 r.,

2018 r. - 72 dziewcząt urodzonych w 2006 r.

Zaproszenia do wzięcia udziału w programie zostaną rozpropagowane poprzez:

- wysyłanie imiennego zaproszenia rodzicom/opiekunom prawnym (na adres domowy) do uczestnictwa w programie dla wszystkich uprawnionych dziewcząt,
- informacja o programie zamieszczona na stronie internetowej gminy www.trzemeszno.pl,
- informacja na tablicach ogłoszeń w szkole, Urzędzie Miejskim, Przychodniach,
- informacja w lokalnej prasie.

5. ORGANIZACJA PROGRAMU

Program będzie realizowany w następujących etapach:

- przeprowadzenie kampanii informacyjno -edukacyjnej skierowanej do rodziców/opiekunów, dziewczyn i chłopców w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem

HPV w formie prelekcji ekspertów i materiałów edukacyjnych z zakresu chorób nowotworowych;

- przeprowadzenie kwalifikacji dziewcząt do szczepień ochronnych;
- wybór realizatora programu w drodze konkursu ofert, ogłoszonego przez Burmistrza Trzemeszna na podstawie art 48 b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Z 2015 r. poz.581 j.t.);
- przeprowadzenie szczepień zgodnie z procedurami medycznymi, to jest trzy dawki zgodny z rejestracją producenta.

6. KOSZT PROGRAMU

Planowane koszty całkowite na lata 2016-2018 określa się łącznie na kwotę 139 200,00 zł. Środki na realizację programu będą zaplanowane i zabezpieczone w budżecie Gminy Trzemeszno na lata 2016-2018 r. w następujących wysokościach:

2016 r. - 49 800,00 zł.

2017 r. - 46 200,00 zł.

2018 r. - 43 200,00 zł.

Koszt jednostkowy około 600 zł. na osobę obejmujący zakup 3 szczepionek, koszty konsultacji medycznych przed dokonaniem szczepienia wraz z kosztami podania szczepionki oraz koszt przeprowadzenia zajęć informacyjno-edukacyjnych oraz materiałów profilaktyczno-edukacyjnych. Realizator programu zostanie wyłoniony w drodze konkursu ofert.

7. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Przedmiotem monitoringu będzie:

- przy współpracy z realizatorem świadczeń objętych programem monitorowana będzie zgłaszalność dziewcząt do poszczególnych serii szczepień,
- dokumentacja medyczna związana z programem prowadzona będzie przez realizatora świadczeń. Obowiązek w tym zakresie określony zostanie w umowie o świadczenie usług zdrowotnych w formie szczepień ochronnych przeciwko HPV,
- informacja z realizacji programu przedłożona zostanie Radzie Miejskiej Trzemeszna po jego zakończeniu.

8. OKRS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany w latach 2016-2018. Realizacja programu potrwa 3 lata.

Przy opracowaniu programu korzystano z następujących źródeł:

1. „Co bym zrobiła, aby ochronić się przed rakiem szyjki macicy i innymi chorobami powodowanymi przez HPV? Wszystko, co mogę”.....Informacja dla pacjentów opracowana przez firmę MSD Polska Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie, wyd. 12.2012.
2. „Dojrzałe decyzje mogą chronić młode życie przed rakiem szyjki macicy...jak chronić nasze dzieci?”Informacja dla pacjentów opracowana przez firmę MSD Polska Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie, wyd.08.2013.
3. „Walka z rakiem szyjki macicy w Polsce. Perspektywy, szanse, rekomendacje dla polityki państwa”. Raport z konferencji naukowej zorganizowanej przez Szkołę Nauk Społecznych i „Służbę Zdrowia”, Warszawa 24.08.2008.
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 września 2010 r. w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych oraz sposobu finansowania i dokumentowania zalecanych szczepień ochronnych wymaganych międzynarodowymi przepisami zdrowotnymi (Dz. U. Nr 180, poz.1215).
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Dz. U. Nr 137, poz.1126).
7. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Z 2015 r. poz.581 j.t.).
8. www.hpv.pl
9. www.profilaktykarakaszyjkimacicy.pl